

1.4.1 LODDE

Sigurd Tjelmeland

sigurd.tjelmeland@imr.no

□ Status og råd

Loddebestanden i Barentshavet er aukande, og etter ein periode utan kommersielt fiske i 2004–2008 er det sett ein totalkvote for vinteren 2009 på 390 000 tonn. Av dette går 10 000 tonn til forskingsføremål.

Sidan systematiske målingar av bestanden tok til i 1972 har det vore tre bestands-samanbrot (figur 1.4.1.1). Samanbrota er knytta til dei store årsklassane 1983, 1998–1999, 2002 og 2004 av norsk vårgytande sild i Barentshavet. Rekrutteringa til loddebestanden målt om hausten som 0-gruppe og 1-gruppe har vore god dei siste tre åra. Den siste sterke årsklassen av norsk vårgytande sild (2004) er no ute av Barentshavet, og utsiktene for lodda er dei næraste åra gode.

Bestandsmålinga i september 2008 resulterte i eit overslag over totalmengda på 4,4 millionar tonn, der om lag 2,5 millionar tonn var modnande fisk som vil gyta våren 2009 (figur 1.4.1.1). Den blanda norsk-russiske fiskerikommisjon har vedteke ein forvaltingsregel som går ut på at det skal vera mindre enn 5 % risiko for at gytebestanden skal oma under 200 000 tonn ved gytetidspunktet. ICES gir sine råd om loddeforvaltninga ut frå denne regelen.

Vi reknar med at gytebestanden i 2009 vil vere omkring 500 000 tonn.

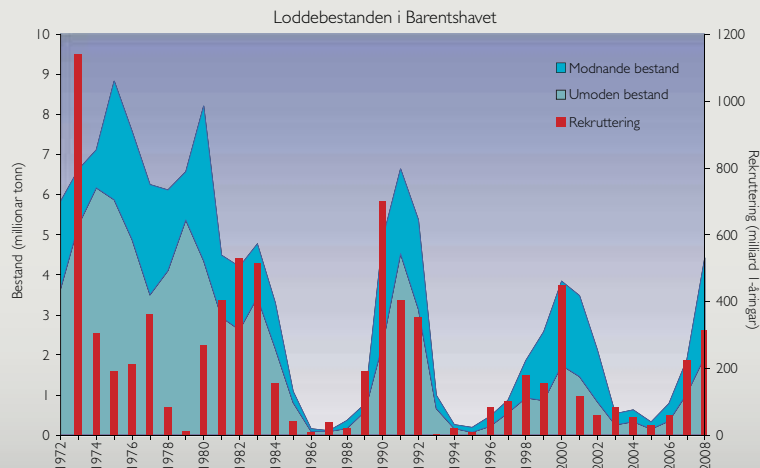
Fiskeri

Det har ikkje vore kommersielt fiske etter lodde i Barentshavet sidan 2003. I løpet av dei siste 20 åra har loddefisket vore stoppa tre gonger på grunn av store end-

ringar i bestandsstorleiken (figur 1.4.1.2). Loddekvotane vert delte mellom Noreg og Russland i høvet 60/40. I den tida fisket var på topp, vart det fiska i to sesongar; ein om vinteren og ein om hausten. Vinterfisket er på lodde som er på veg inn for å gyta, medan fisket om hausten føregjekk i beiteområda nord i Barentshavet. I seinare år har det berre vore fiska om vinteren. Fisket på norsk side er hovudsakleg eit ringnot-fiske, men når lodda kjem nær land før gytning, vert det også fiska ein del med flytetral. Russiske fiskarar fiskar hovudsakleg med trål. Noko av kvoten kan bli sett av til tredjeland i byte for annan fisk, så det har tradisjonelt vore eit lite innslag av båtar frå Færøyane og andre land i loddefisket.

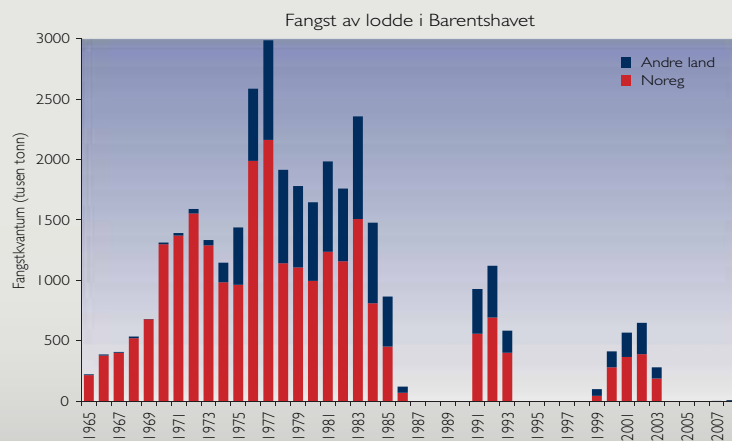
Figur 1.4.1.1

Utvikling av totalbestanden for lodde i Barentshavet (mørkt + lyst felt) målt om hausten. Rekruttering er målt som milliardar 1-åringar om hausten. *Development of the total stock (dark area = maturing stock, light area = immature stock) of capelin in the Barents Sea measured during autumn. Recruitment is measured as billions of one-year-olds during autumn.*

Figur 1.4.1.2

Utvikling av rapporterte fangstar av lodde i Barentshavet. Raud del av søyla viser norsk fangst. Det meste av det resterande kvantumet er russisk fangst. *Development of reported capelin catches in the Barents Sea. Red part of the bar shows Norwegian catch. Most of the remaining part is Russian catch.*

Lodde

Mallotus villosus

Andre norske namn: Hannfisk vert kalla faks-lodde og hofisk sil-lodde

Familie: Loddefamilien Osmeridae

Maks storleik: Sjeldan over 20 cm og 50 gram

Levetid: Sjeldan meir enn 5 år

Leveområde: Barentshavet

Hovudgyteområde: Kystnært ved Troms, Finnmark og Kolahalvøya

Gytetidspunkt: Mars–april

Føde: Plankton

Særtrekk: Namnet har lodda fått fordi hannen får ei stripe av hårete skjel langs sida i gytetida.

Nøkkelta:

SISTE ÅRS KVOTE: 0

SISTE ÅRS FANGST: 0

SISTE ÅRS NORSKE FANGSTVERDI: 0

Barents Sea Capelin

The stock is increasing, after having collapsed in 2001 for the third time in 20 years (figure 1.4.1.1). The collapses were probably caused by an intense predation pressure from large year classes of herring in the southern Barents Sea. The stock was estimated at about 4.4 million tonnes in the autumn of 2008. 2.5 million tonnes were maturing fish expected to result in

about 500,000 tonnes that will spawn in 2009. The Norwegian-Russian Fishery Commission has set a harvest control rule stating that to allow fishing, the probability of the spawning stock being lower than 200,000 tonnes should not exceed 5%. This rule allows for a total fishery of 390,000 tonnes the winter of 2009.

Fakta om bestanden

Lodda er ein liten laksefisk som lever heile sitt korte liv i Barentshavet. Det finst også andre loddebestandar på den nordlege halvkula. Dei viktigaste held til ved Island, ved Newfoundland og i Beringhavet. Bestanden i Barentshavet er jamt over den største. Lodda lever som stimfisk i dei frie vassmassane og lever først og fremst av raudåte. Frå dei er ca. 10–12 cm et dei også mykje krill. Lodda er ein sentral organisme i økosystemet, og mange predatorar har lodda som viktig føde. Først og fremst et torsken mykje lodde, men også grønlandssel, ulike kvalartar, sjøfugl og annan fisk har lodde på menyen.

Dei fleste individa dør etter å ha gytt første gongen, vanlegvis når dei er fire år gamle.

Lodda beitlar over store delar av Barentshavet, først og fremst langs polarfronten og lenger nord og aust. Utpå seinhausten vandrar fisken sørover, og om vinteren held bestanden seg sør for polarfronten og iskanten. Den modnande delen av bestanden, som består av fisk som er 3–5 år gamal og lengre enn ca. 14 cm, vandrar mot kysten, og når gjerne land i byrjinga av mars. Gyttinga føregår ved botnen, for det meste på djup frå 20–60 m, der det finst sand, grus og singel. Egga klistrar seg til botn og ligg der til dei klekkar etter ein månads tid. Larvane kjem opp i dei øvre vasslaga og driv med straumen ut frå kysten og austetter, og om sommaren er dei spreidde over store deler av det sentrale og austlege Barentshavet. Utbreiinga og vandringane er påverka både av storleiken på bestanden og av klimaet i Barentshavet.